

Program
Profilaktyczny
Zespołu
Szkół
Technicznych

2016/17 – 2018/19

WSTĘP

Profilaktyka to proces wspierający zdrowie psychiczne i fizyczne poprzez pomoc oraz towarzyszenie uczniowi w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom.

Profilaktyka obejmuje:

- Eliminacje (lub redukcje) czynników ryzyka
- Wzmacnianie czynników chroniących

Czynniki ryzyka to cechy, sytuacje, warunki sprzyjające powstawaniu zachowań ryzykownych.

Najważniejsze zachowania ryzykowne to:

- Palenie tytoniu
- Spożywanie alkoholu
- Używanie innych środków psychoaktywnych
- Wczesna aktywność seksualna
- Zachowania agresywne i przestępcze
- Wulgaryzmy
- Wagary
- Funkcjonowanie dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej

Czynniki chroniące to cechy, sytuacje, warunki zwiększające odporność na działanie czynników ryzyka.

Najważniejsze czynniki chroniące to:

- Silna więź emocjonalna z rodzicami
- Zainteresowanie nauką szkolną
- Zainteresowanie alternatywnymi sposobami spędzania wolnego czasu
- Poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych
- Przynależność do pozytywnej grupy

Profilaktyka szkolna jest elementem wychowania, a treści, które się na nią składają – mają na celu przede wszystkim wspomaganie ucznia w zdobywaniu właściwie pojętej hierarchii wartości, pomoc w realizowaniu własnych pragnień – ale z poszanowaniem drugiego człowieka. Profilaktyka szkolna promuje zdrowy styl życia.

Do podstawowych zadań działań profilaktycznych należy zapewnienie młodzieży bezpieczeństwa. Szkoła pragnie nieść pomoc uczniom i wspomagać rodziców w procesie wychowania – zwłaszcza w trudnym okresie dorastania, w którym znajdują się uczniowie *Zespołu Szkół Technicznych*. W wieku tym młodzież wykazuje łatwość ulegania zgubnym wpływom otoczenia oraz charakteryzuje się wzmożonymi tendencjami do uzależnień. Bardzo często subiektywnie rozumiana wolność staje się konsekwencją błędnych decyzji.

W programie profilaktycznym naszej szkoły zawarte są działania ukierunkowane na pomoc zarówno uczniom jak i rodzicom w podejmowaniu trudu przeciwdziałania wszelkim przejawom niedostosowania społecznego i demoralizacji wśród młodzieży oraz promujące zdrowy styl życia.

I. Podstawy prawne działań profilaktycznych podejmowanych w szkole.

1. Ustawa o systemie oświaty z 7 września 1991r
2. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2005r. nr 179, poz1485)
3. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami
4. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dn. 26 października 1982r. (Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz. 1231 z późn. Zmianami)
5. Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
6. Rozporządzenie MENiS z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach i placówkach.
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ze zmianami.

8. Ustawę z dnia 22 lipca 2016r o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.
9. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.
10. Ustawę z dnia 19 sierpnia 1944 r. o ochronie zdrowia psychicznego.
11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2003 r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą.
12. Konwencje o Prawach Dziecka uchwaloną przez zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1988 r.
13. Akty prawne szkoły (statut, regulaminy, program wychowawczy).
14. Uchwała Rady Ministrów z 7 listopada 2006 r. „W sprawie działań administracji rządowej przeciwko przemocy w szkołach i placówkach oświatowych”.

II. Program skierowany jest do:

1. Uczniów
2. Nauczycieli
3. Rodziców

III. Miejsce realizacji programu

Zespół Szkół Technicznych w Częstochowie

IV. Diagnoza obszarów problemowych

Program profilaktyki jest wynikiem diagnozy problemów i potrzeb środowiska uczniów, rodziców i nauczycieli Zespołu Szkół Technicznych.

Diagnozy dokonano w oparciu o analizę:

- Rozmów i ankiet z uczniami na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych
- rozmów i ankiet z rodzicami
- wyników badań ankietowych frekwencji szkolnej uczniów
- informacji zwrotnych uzyskanych w kontakcie z instytucjami współpracującymi ze szkołą
- pomysłów podsuwanych przez Samorząd Uczniowski

Program profilaktyczny szkoły podejmuje również temat problemów ogólnospołecznych i ogólnokrajowych takich jak np. prostytucja nieletnich, ryzyko zakażenia wirusem HIV, stosowanie i rozpowszechnianie środków psychoaktywnych(w tym dopalaczy) itp.

V. Cele programu profilaktycznego szkoły

- Podtrzymanie poczucia bezpieczeństwa w szkole występującego u uczniów.
- Aktywizacja środowiska szkolnego w zakresie oddziaływań profilaktycznych.
- Promowanie zdrowego stylu życia
- Zapobieganie szkodom w związku z sięganiem po substancje uzależniające.
- Kształtowanie właściwego zachowania uczniów, postaw, respektowanie norm społecznych.
- Wspomaganie rozwoju uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.
- Utrwalenie postaw i zachowań społecznych warunkujących prawidłowy rozwój takich jak: poczucie własnej wartości, zachowania asertywne, umiejętność wyznaczania celów i podejmowania decyzji.
- Podtrzymanie i pogłębianie wzajemnego zaufania w społeczności szkolnej
- Ograniczenie zachowań problemowych występujących u uczniów takich jak: wagary, obniżona motywacja do nauki, brak pomysłu na spędzenie wolnego czasu
- Uzyskanie większego zaangażowania rodziców w sprawach profilaktyki zagrożeń
- Podtrzymanie i pogłębienie istniejącej współpracy z instytucjami wspierającymi szkołę w realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych oraz nawiązywanie nowych kontaktów.

VI. Strategia

W szkoleskujemy się na profilaktyce stopnia pierwszego i drugiego, która rozumiana jest w następujący sposób:

- Profilaktyka pierwszego stopnia polega na promowaniu zdrowego stylu życia, zapobieganiu zagrożeniom, uczeniu określonych umiejętności. Działania te kieruje się do całej społeczności szkolnej. Realizują je wszyscy nauczyciele, pracownicy szkoły i rodzice wspierani przez specjalistów.
- Profilaktyka drugiego stopnia działania skierowane do uczniów podwyższonego ryzyka. Celem jest umożliwienie wycofania się z ryzykownych zachowań, poprzez udzielenie wsparcia. Tę formę profilaktyki realizują nauczyciele, pedagog i specjaliści współpracujący ze szkołą.

Profilaktykę prowadzić będziemy według poniżej opisanych strategii:

- **Strategia informacyjna** – jej celem jest dostarczenie informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i umożliwienie dokonywania dobrego wyboru.
- **Strategia edukacyjna** – jej celem jest pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności życiowych, takich jak radzenie sobie ze stresem, rozwiązywanie konfliktów, przeciwstawianie się naciskom otoczenia, odejmowanie decyzji.
- **Strategia alternatyw** – jej celem jest pomoc w zaspokajaniu potrzeby sukcesu, przynależności, poprzez zaangażowanie w działalność artystyczną, społeczną, sportową.
- **Strategia interwencyjna** – jej celem jest pomoc uczniom w rozwiązywaniu problemów, wspieranie w sytuacjach kryzysowych, skierowana zarówno do grup jak i do jednostek

VII. Metody i formy działań

Treści programu będą realizowane podczas: lekcji przedmiotowych, godzin do dyspozycji wychowawcy, zajęć z psychologiem i pedagogiem szkolnym, spotkań indywidualnych z psychologiem i pedagogiem szkolnym, zajęć warsztatowych prowadzonych przez specjalistów, zajęć pozalekcyjnych, konkursów, wycieczek szkolnych, imprez okolicznościowych ogólnoszkolnych i klasowych, prelekcji, przedstawień, zebrań rodziców

Metody pracy: rozmowa, pogadanka, dyskusja, debata, wykład, warsztat, trening, prezentacja filmu, wycieczka tematyczna, praca w oparciu o tekst, prezentacja teatralna, praca w małych grupach, zajęcia i zawody sportowe, wystawy i prezentacje prac, wolontariat

Program profilaktyczny będzie realizowany m.in. przy pomocy Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej nr 2, Centrum Informacji Zawodowej, Policji, Częstochowskiego Towarzystwa Profilaktyki Społecznej, Towarzystwa Oświaty Zdrowotnej, organizacji pozarządowych ogólnokrajowych jak i działających w lokalnym środowisku.

VIII. Działania szkoły w zakresie profilaktyki pierwszego stopnia.

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
Poznanie systemu rodzinnego i środowiska, w którym przebywa uczeń	- ankieta diagnozująca dla rodziców klas pierwszych - dokumentacja wychowawcy klasy -rozmowy z uczniami -rozmowy z rodzicami, udzielanie porad, konsultacji ułatwiających rozwiązywanie trudności i wychowawczych w rodzinach i w życiu szkolnym, -pedagogizacja rodziców i opiekunów prawnych -wywiady środowiskowe -współpraca z MOPS, GOPS, PCPR, kuratorami sądowymi	Pedagog szkolny Wychowawcy klas	IX- X Przez cały rok
Zapoznanie z obowiązującymi regulaminami	-zapoznanie uczniów na godzinach wychowawczych ze Statutem, WSO, Programem Wychowawczym, Planem Pracy Wychowawczej, Programem Profilaktycznym. -zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia	Wychowawcy klas Nauczyciele przedmiotu	IX

	-zapoznanie na lekcjach organizacyjnych z regulaminami pracowni, wymaganiami edukacyjnymi, -ustalenie zasad dotyczących usprawiedliwiania nieobecności		
Budowanie pozytywnych relacji koleżeńskich, integrowanie społeczności szkolnej	-objęcie opieką uczniów klas pierwszych, którzy mają problemy z adaptacją w nowym środowisku -zajęcia integrujące klasy -organizowanie imprez klasowych w celu bliższego poznania się -wycieczki, rajdy, imprezy szkolne, spektakle, wspólne wyjścia do kina -zajęcia z psychologiem w sytuacji kryzysu w klasie -motywowanie do efektywnej pracy w samorządach klasowych -angażowanie uczniów w procesy podejmowania decyzji w szkole, aktywizacja Samorządu Uczniowskiego i innych form działalności uczniowskiej -udział w uroczystościach i imprezach szkolnych (apele, studniówka)	Dyrekcja Wychowawcy klas oraz wyznaczeni nauczyciele Pedagog szkolny Opiekun SU Rodzice Przy współpracy pracowników PPP	IX- X oraz zgodnie z planem wychowawczym i programem imprez szkolnych
Dbłość o wysoką frekwencję i dyscyplinę	-sprawdzanie obecności uczniów na każdej lekcji	Nauczyciele Pedagog szkolny Dyrektor ds.	Cały rok szkolny i zgodnie z

	-systematyczne rozliczanie opuszczonych godzin lekcyjnych -punktualne zaczynanie i kończenie zajęć -comiesięczna analiza frekwencji w każdej klasie -współpraca z rodzicami (zwrócenie uwagi rodziców i uczniów na związek problemu absencji z wynikami nauczania) -dostrzeganie drobnych postępów i osiągnięć uczniów, którzy mają problem z frekwencją. -wyróżnienie uczniów klas z najwyższą frekwencją, np. poprzez udzielenie Nagrody Dyrektora -informowanie Sądu Rodzinnego i Nieletnich o nieprawidłowym sposobie realizacji obowiązku nauki.	wychowawczych	planem wywiadówek i konsultacji
Rozwijanie zainteresowań i pasji w ramach zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych i pozaszkolnych.	-prowadzenie ciekawych lekcji metodami aktywizującymi -umożliwienie uczniom udziału w zajęciach dodatkowych. -zachęcanie do udziału w konkursach, olimpiadach. -wspieranie indywidualnych zdolności uczniów.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny
Tworzenie bezpiecznego, wolnego	-zapoznanie uczniów z punktami statutu	Wszyscy pracownicy szkoły	IX Cały rok

od uzależnień środowiska wychowawczego szkoły.	dotyczącymi zakazu używania środków uzależniających i opuszczania szkoły podczas zajęć lekcyjnych, -systematyczne i rzetelne pełnienie dyżurów nauczycieli -reagowanie na wszelkie niewłaściwe zachowania uczniów - promowanie zdrowego stylu życia poprzez sportową rywalizację rówieśniczą	W razie potrzeby przy współpracy z Policją Nauczyciele w-f	szkolny
Rozbudzanie zainteresowań w zakresie sportu, turystyki, rekreacji innych.	-zachęcanie do udziału w zajęciach sportowych oraz rekreacyjnych -promowanie uczniów uzyskujących sukcesy sportowe -aktywne włączanie uczniów do działań drużyn sportowych -organizacja wycieczek klasowych -zachęcanie uczniów do udziału w różnego rodzaju przedsięwzięciach kulturalnych	Wszyscy nauczyciele, a w szczególności nauczyciele wychowania fizycznego Wychowawcy klas	Cały rok szkolny oraz zgodnie z programem imprez szkolnych
Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, niepowodzeniami szkolnymi i rodzinnymi	-realizacja programu „Stres pod kontrolą” w klasach maturalnych -rozpoznawanie problemów ucznia wynikających ze stresu poprzez obserwację oraz rozmowy z uczniami, rodzicami i nauczycielami -umożliwienie korzystania z pomocy psychologa (w ramach konsultacji)	Przy współpracy z PPP Pedagog szkolny Wychowawcy klas Wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny

	-udzielanie wsparcia uczniom będącym w trudnych życiowo sytuacjach -pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rówieśniczych i środowiskowych (mediacje) -indywidualne podejście do ucznia, indywidualizacja procesu nauczania -stałe diagnozowanie frekwencji uczniów i jego osiągnięć szkolnych		
Przeciwdziałanie przemocy i agresji w szkole	-systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy i agresji w szkole poprzez obserwację środowiska szkolnego, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów klas pierwszych -przeprowadzenie i analiza ankiet dot. zjawiska agresji przemocy i w razie potrzeby podjęcie działań interwencyjnych - przeciwdziałanie cyberprzemocy poprzez dostarczenie informacji o konsekwencjach prawnych	Pedagog szkolny Wychowawcy klas Pracownicy Policji	Cały rok szkolny
Kształtowanie postawy niesienia bezinteresownej pomocy	-dostarczenie wiedzy n/t wolontariatu -angażowanie uczniów do czynnego udziału w działaniach wolontariatu -promowanie uczniów zaangażowanych w działalność charytatywną poprzez	Pedagog szkolny Przy współpracy PCK, Bank Żywności oraz innych instytucji pomocowych.	Cały rok szkolny

	wpisy w dziennikach oraz uwzględnianie działalności w ocenie z zachowania -rozwijanie wrażliwości uczniów wobec ludzi zagrożonych wykluczeniem społecznym, niepełnosprawnych.		
Przygotowanie do zdawania egzaminów i podjęcia studiów	-udział w Dniach Otwartych Uczelni. -spotkania indywidualne z pracownikiem CIZ w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu doradztwa zawodowego -współpraca z instytucjami zajmującymi się doradztwem zawodowym (PPP, Urząd Pracy, CIZ, CKZiU)	Wychowawcy klas Koordynator WSDZ	Cały rok szkolny
Promocja zdrowego stylu życia	-monitorowanie rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych. -zajęcia na temat prawidłowego odżywiania się, zaburzeń odżywiania -organizowanie zawodów sportowych, rajdów, wycieczek itp.	Pedagog szkolny Psycholog PPP Wszyscy nauczyciele	Wg. Harmonogramu Cały rok szkolny
Kształtowanie pozytywnych wzorców kultury bycia i stosunku do drugiego człowieka oraz dbałość o kulturę słowa	-lekcje wychowawcze poświęcone kulturze osobistej -konsekwentne reagowanie na sposób wypowiedziania się uczniów, nieodpowiednie zachowanie się a także na akty niszczenia mienia, śmiecenie	Wszyscy pracownicy szkoły	Cały rok szkolny

[illegible]

	dziecko? To niemożliwe!”)- informacja nt. środków psychoaktywnych w tym dopalaczy – rodzice uczniów kl.I -obecność rodziców na zebraniach klasowych		
Szkolenie się nauczycieli i pracowników w zakresie zagrożeń oraz umiejętności wychowawczych	-konferencje -warsztaty -szkolenia Rady Pedagogicznej -konsultacje metodyczne	Dyrekcja Lider WDN	Według planu WDN oraz wedle potrzeb

IX. Działania szkoły w zakresie profilaktyki drugiego stopnia.

Działania profilaktyczne stopnia drugiego kierowane są do osób z grupy ryzyka, które:

- mają trudną sytuację materialną,
- wychowywane są w rodzinach patologicznych,
- doświadczyły przemocy,
- doświadczały przez dłuższy czas choroby
- oraz u których pojawiły się w zachowaniu już takie objawy jak:

- wagary,
- agresja,
- porzucenie szkoły,
- podejmowanie prób samobójczych,
- samookaleczenia
- utrzymywanie kontaktów z rówieśnikami lub z grupami dla których, normą są zachowania dysfunkcyjne,
- eksperymentowanie ze środkami odurzającymi,

W przypadku stwierdzenia zachowań nagannych podejmuje się kroki opisane szczegółowo w odpowiednich procedurach opracowanych dla szkoły:

- Procedura postępowania w sytuacji agresji fizycznej uczniów wobec uczniów.

- Postępowanie w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarne zachowanie w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po Sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).
- Postępowanie w sytuacji nietykalności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły (przemoc słowna lub fizyczna).
- Postępowanie w sytuacji wywierania presji w grupie rówieśniczej, zastraszania, wymuszania, kradzieży.
- Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia (w tym e-papierosów)
- Postępowanie w sytuacji podejrzenia, że uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.
- Postępowanie w przypadku wagarów ucznia.
- Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.
- Postępowanie w sytuacji posiadania na terenie szkoły przedmiotów niedozwolonych.
- Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki.
- Procedura postępowania w sytuacji przyniesienia przez ucznia alkoholu do szkoły.
- Procedura postępowania w sytuacji demoralizacji.
- Procedury postępowania w sytuacji używania przez uczniów telefonów komórkowych podczas lekcji

X. Ewaluacja programu

Ewaluacji dokonywać będzie się raz w roku następującymi sposobami:

- Rozmowy z uczniami, nauczycielami i rodzicami
- Bieżąca analiza wyników nauczania
- Comiesięczna analiza frekwencji
- Obserwacja zachowań
- Ankiety ewaluacyjne przeprowadzane wśród uczniów, nauczycieli i rodziców
- Analiza dokumentów (plany i sprawozdania z pracy wychowawczej, dzienniki lekcyjne, dzienniki zajęć)